

Гіренко О. О.

курсант

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник – старший
викладач кафедри кримінального
права та кримінології, к.ю.н., с.н.с.*

Березняк В. С.

НАСИЛЬСТВО В СІМ'І: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Людство у процесі розвитку суспільства виробило систему цінностей. Однією з проблем подальшого розвитку є гендерна нерівність чоловіків та жінок. На мою думку, рівність – це однотипність людей, їх соціального становище та можливостей як у своїх правах, так й під час виконання суспільних обов'язків. Актуальністю та особливістю вивчення цього питання є те, що кожній людині притаманна особливість рис, здібностей і можливостей та своєрідність його способу життя, соціальна нерівність проявляється у повсякденному житті майже кожного дня.

Важливо зазначити, що законодавець формує нормативно-правову базу, що має подолати гендерної дискримінації. Це виражається у таких нормативно-правових актах як закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», план заходів із реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393-р, які за своєю суттю визначають вектор політики держави щодо протидії сімейної дискримінації, як явище що впливає на рівень злочинності. Отже, законодавець зазначає, що протидія має виражатись у здійсненні певних заходів щодо подолання дискримінації за ознакою статі, упровадження своєчасних спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізувати рівні права, передбаченні як у міжнародному так й вітчизняному законодавстві.

На сьогодні, чимало уваги приділяється забезпечення рівності жінок щодо чоловіків. Сучасне становище чоловіків і жінок в українському суспільстві характеризується чималою нерівністю, яка виражається у дискримінації, у тому числі сімейному насиллю, який є чинником, що впливає на розвиток злочинність. Конституційно закріплене право жінок України на рівність з чоловіками у всіх проявах стало залежним від біологічної статі особи. Але на мою думку, також слід врахувати те, що чоловіки також дискримінуються у сучасному суспільстві. Адже вони також страдають від насилля у сім'ї.

За визначенням Закону України «Про попередження насильства в сім'ї», який Верховна Рада України ухвалила 2001 року, насильство в сім'ї – це «будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю» [1].

На думку Шаповал І.Г. насильство в сім'ї – це будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю[2].

Довженко А.В. вважає, що сьогодні простежуються такі типи насильства в сім'ї:

1) між подружжям (чоловік – жінка, у більшості випадків насильство здійснює чоловік, але зустрічаються протилежні випадки);

2) між батьками і неповнолітніми дітьми (насильство можуть здійснювати як батько, так і мати);

3) між дорослими дітьми та батьками (насильство можуть чинити як дорослі діти стосовно батьків, так і навпаки, хоча перший випадок є більш розповсюдженим;

4) між іншими членами сім'ї [3, с.13];

На сьогодні, чимало уваги також резонансним скандалам, які висвітлюються у різних мережах, пов'язаних з насиллям щодо жінок у сім'ї, роботі та побуті. Але на мою думку, слід також зауважити, що такі ситуації є й щодо чоловік. Новина, що привела світ в шок, о чарівній дівчині, що біла, колола, обливала окропом та морила голодом свого хворого хлопця через його хворобу. Хлопець розповів, що його дівчина протягом майже чотирьох років завдавала йому не тільки моральної, а й фізичної шкоди, в результаті чого він опинився за волосину від смерті. За його словами, дівчина наносила йому рани ножом, поливала його окропом, забороняла спати з нею в одному ліжку і вирішувала, який одяг йому потрібно носити. Крім того, дівчина забороняла своєму коханому контактувати з родичами і друзями, ламала його мобільні телефони і навіть контролювала його сторінку в Facebook. Ця справа дійшла до суду і було винесено перший вирок в історії Британії щодо насилля з боку жінки. Таких випадків багато, але через те, що суспільство у більшості випадків не розглядає насилля щодо чоловіка можливим, питання про забезпечення захисту чоловіків від гендерної дискримінації є актуальним [5].

Також слід зауважити, що рівень життя в Україні у чоловіків нижчий ніж у жінок. Але законодавець встановив, що жінки виходять на пенсію раніше ніж чоловіки. На мою думку, слід врахувати цю статистику та

вирівняти пенсійний вік.

За даними National Coalition Against Domestic Violence (NCADV) кожні 9 секунд в США, жінка піддається домашньому насиллю. У середньому, близько 20 осіб на хвилину піддаються фізичному насильству. Протягом року, це відповідає більш ніж 10 мільйонів жінок і чоловіків. 1 з 3 жінок і 1 з 4 чоловіків стають жертвами, влюбій формі, фізичного насильства з боку родини за час всього життя. 1 з 5 жінок і 1 в 7 чоловіків стали жертвами грубого (побиття, нанесення тяжких тілесних пошкоджень) фізичного насильства. 1 з 5 жінок і 1 в 7 чоловіків у Сполучених Штатах були зґвалтовані у своєму житті. Майже половина жінок (46,7%) і чоловіки (44,9%) були зґвалтовані знайомими. З них 45,4% жінок і 29% чоловіків були зґвалтовані чоловіком або дружиною [4].

Загальної статистики щодо постраждалих чоловіків по Україні не існує. На мою думку представники сильної статі не звертаються до правоохоронців, тому що це сором для чоловіка, котрий він воліє тримати в таємниці. Але я вважаю, що саме після вступу ЗУ « Про запобігання та протидію домашньому насильству» в силу та введення за нього кримінальної відповідальності чоловіки почнуть боротися з насиллям про них, адже вони не можуть відповідати насиллям на насилля.

Працівники правоохоронних органів припускають, що у зв'язку з розвитком насилля щодо чоловіків в Україні виникає приблизнопо тисячі порушень прав і свобод чоловіків шляхом насилля в кожній області країни за рік. На мою думку, закореніле у часі думка щодо мужності та сили чоловіків не є доцільною у час, коли рівність та права кожної людини є найвищою цінністю. Тому я вважаю, що відсутність правового регулювання захисту прав чоловіків та думки суспільства про те, що чоловіки можуть зазнати насилля мають такі наслідки, що чоловікам набагато краще стерпіти, ніж бути осоромленими.

Отже, ми можемо вести мову про те, що насилля у сім'ї щодо чоловіків є можливим підґрунтям для формування причин та умов для майбутніх злочинів. Тому є важливим вивчення питання щодо запобігання дискримінації не тільки жінок, як об'єктів насилля, а й чоловіків. Забезпечення гендерної рівності є передумовою для розвитку суспільства та запобігання вчинення злочинів.

Тому вважаємо, що слід детально вивчати проблему насилля у сім'ї щодо чоловіків та створити передумови для запобігання та профілактики. Так, ми згодні с думками про те, що ця проблема досить часто є прихованою і для суспільства, і для тих, хто є жертвою такого насильства. Тому на нашу думку, слід провести широку кампанію, що має висвітлити проблему сімейного насилля у повному обсязі, спрямованої на забезпечення рівності як у сім'ї, так і у суспільстві.

1. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15.11.2001 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/2789-14>.
2. Шаповал І.Г. Насилля у сім'ї як суспільне явище. – Молодий вчений, 2016 – 3 с. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/4/116.pdf>
3. Запобігання насильства в сім'ї / Під заг. ред. А.В.Довженко, А. Й. Присяжнюк, В. А. Ганцюра. – К. : ТОВ НОВА, 2004. – 136 с.
4. NationalCoalitionAgainstDomesticViolence (NCADV) URL: <http://www.ncadv.org>.
5. Стаття з Інтернету URL: http://ipress.ua/news/ubrytanii_zhinku_vpershe_zasudyly_za_domashnie_nasylstvo_252361.html.

Гудіна Я.І.

студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник – доцент
кафедри кримінально-правових
дисциплін, к.ю.н.*

Скок О. С.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ

Злочинність неповнолітніх та молоді залишається непоборною протягом декількох століть, а наприкінці минулого ХХ ст. відмічено її зростання. Основна причина такого явища полягає в тому, що розвиток значної частини неповнолітніх часто відбувається у дуже несприятливих економічних, соціальних та побутових умовах.

У всі часи законодавці по-різному вирішували питання про особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Злочинність неповнолітніх постійно привертає до себе особливу увагу вчених та практиків. На сьогодні це зумовлено тим, що неповнолітні завжди визнавалися злочинцями особливого роду і становлять одну з найбільш кримінально уражених верств населення.

За статистичними даними Генеральної прокуратури України у 2014 році було зареєстровано 7467 злочинів, вчинених неповнолітніми особами або дорослими у співучасті з неповнолітніми, у 2015 році – 7171, у 2016 році – 5230, у 2017 році – 5680, за 11 місяців 2018 року – 4352. Кількість таких злочинів в загальній структурі злочинів за останні 5 років складає в середньому 1,09 %.

Згідно ст. 22 КК України, а саме частини 1 [1], кримінальній